

Sprawozdanie

komisji budżetowej o petycji komitetu wykonawczego powszechnej Wystawy krajowej o udzielenie subwencji.

Wysoki Sejmie!

Myśl urządzenia powszechnej wystawy krajowej we Lwowie w r. 1894. — przedstawiona przez grono inicjatorów licznemu zgromadzeniu delegatów rad powiatowych, miast, towarzystw rolniczych i przemysłowych i t. d., w którym to zgromadzeniu wzięły udział najwybitniejsze osobistości, zajmujące się ekonomicznym rozwojem kraju, obok reprezentantów krajowych władz autonomicznych i rządowych, — zyskała ogólne uznanie, poczem zawiązał się komitet wystawowy i zorganizowane zostały sekcye fachowe.

Program wystawy, uchwalony przez komitet, obejmuje wszystkie działy życia ekonomicznego kraju, tak iż rozmiary wystawy nie dadzą się wcale porównać z wystawą z r. 1877. — Była to pierwsza dopiero u nas próba na tem polu, a mimo tego pozostawiła długotrwałe dobroczynne skutki dla ekonomicznego rozwoju i postępu społeczeństwa naszego, które zawsze z wdzięcznością wspominać będzie imiona mężów, co mieli odwagę i wytrwałość rzecz — w ówczesnych stosunkach niepospolicie trudną z pożytkiem dla kraju przeprowadzić.

Obecnie po kilkunastu latach usilnej pracy, wystawa krajowa dać może obraz rezultatów dotychczas osiągniętych, z większą jeszcze dla ogółu korzyścią, aniżeli przy wystawie z r. 1877. — Znajdujemy się bowiem w pełni akcji, która właściwie dopiero rozpoczęła się po wystawie krajowej z r. 1877. — a obejmuje zarówno prace nad spotęgowaniem produkcji rolniczej i rolniczo-przemysłowej, jak usiłowania około odrodzenia przemysłu rękodzielniczego i domowego, — niegdyś kwitnącego, następnie wśród nieprzyjaznych okoliczności podupadłego, — jak wreszcie próby dążące do zorganizowania handlu, w sposób odpowiadający potrzebom społeczeństwa.

Żywe zainteresowanie się całego kraju jest rękojmią, że udział tak wystawców jak zwiedzających, będzie bardzo znaczny. Otrzymuje też komitet wystawy liczne zgłoszenia nietylko wystawców prywatnych, ale także od c. k. ministerstw i władz krajowych, które oświadczają gotowość wzięcia w wystawie czynnego udziału.

Wiadomo też Wysokiej Izbie, że na prośbę komitetu raczył Najjaśniejszy Pan przyjąć najłaskawiej protektorat nad wystawą a nawet przyrzec, że osobiście wystawę odwiedzi.

Wymaga zatem nietylko interes kraju, ale i godność jego, aby wystawa pod względem rozmiarów i wszechstronności odpowiadała znaczeniu i powadze tego kraju, jaka mu w państwie słusznie się należy.

Wynika stąd, że do przeprowadzenia rozpoczętego dzieła potrzebne są fundusze znaczne, a komitet — jakkolwiek z góry wykluczył wydatki zbytkowe i postanowił trzymać się najściślejszej oszczędności, — obliczył w preliminarzu kosztu wystawy na przeszło 600.000 złr.

Z tej sumy spodziewa się komitet połowę pokryć dochodem z biletów wstępu, z placowego, z opłat od przemysłowców, z loteryi i t. p. Drugą zaś połowę pokryć muszą fundusze subwencyjne, bądź to instytucyi i władz, bądź też osób prywatnych.

Komitet preliminował dochód z wkładek udziałowych osób prywatnych na 75.000 złr. Subwencye rad powiatowych, stowarzyszeń, instytucyi finansowych, również na 75.000 złr. — Resztę zaś spodziewał się otrzymać tytułem subwencji od państwa, kraju, tudzież od gminy miasta Lwowa.

Komisya budżetowa wglądneła w księgi komitetu wystawowego, prowadzone z wszelką dokładnością, i przekonała się, że na rachunek preliminowanych w sumie 75.000 złr. wkładok udziałowych osób prywatnych wpłynęło do dnia 10. b. m. 41.775 złr. Na rachunek subwencji od rad powiatowych, stowarzyszeń, instytucyi finansowych, korporacyi i t. d. wpłynęło dotychczas 67.265 złr. a komitet spodziewa się z tych źródeł jeszcze około 10.000 złr. otrzymać.

Miasto Lwów uchwaliło subwencję 30.000 złr. a oprócz tego ponosi koszta urządzenia placu i dojazdów, które według preliminarza wyniosą do 50.000 złr.

Od c. k. Rządu zapewniona jest subwencya w takiej samej kwocie, jak na czeską wystawę w Pradze, t. j. 40.000 złr.

Zestawienie cyfr powyżej przytoczonych przekonuje, że prośba komitetu wystawowego o subwencję z funduszków krajowych w sumie 50.000 złr. jest istotnie uzasadnioną, zarówno ze względu na wysokość ogólnych kosztów wystawy, dotychczas nie pokrytych, jak też z uwagi na subwencje z innych źródeł już uzyskane.

Pozwalamy sobie przytoczyć dla porównania, że na wystawę czeską Sejm udzielił 100.000 złr., a miasto Praga 60.000 złr.

Jeżeli zatem, pomimo obfitych datków wpływających w Czechach na cele wystawy, tak iż pojedynczo rady powiatowe po 3000 złr. uchwałyły, — pomimo znacznych zasiłków od czeskich spółek przemysłowych, przedsiębiorstw kolejowych i fabrycznych, korporacyi, stowarzyszeń i t. d. — tudzież pomimo bardzo znacznego dochodu, zapewnionego z loteryi (800.000 losów po 1 złr.) — nie wahał się Sejm czeski subwencyonować wystawę krajową sumą 100.000 złr., to zdaniem komisyi budżetowej udzielenie połowy tej sumy, t. j. 50.000 złr. na cele naszej wystawy krajowej, odpowiada rzeczywiście rozmiarom wystawy naszej i jej potrzebom.

Komisya przeto nie waha się, zgodnie z treścią petycyi, zaproponować Wysokiej Izbie przyznanie subwencji 50.000 złr., jakkolwiek nie może przemileżeć, że ta ofiara z funduszu krajowego na cele wystawy jest stosunkowo nawet większą, aniżeli subwencya udzielona na ten cel przez Sejm czeski, — mianowicie ze względu na zamożność Czech, tudzież ich siłę podatkową*)

Komisya budżetowa wnosi zatem :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

1. Komitetowi powszechnej wystawy krajowej w r. 1894. we Lwowie odbyć się mającej, przyznaje się subwencya z funduszków krajowych na ogólne cele tej wystawy w sumie 50.000 zł. w. a
2. Suma ta wypłacona będzie Komitetowi wystawy w dwóch ratach, a mianowicie w r. 1893. i w r. 1894.
3. Przyznaje się Wydziałowi krajowemu kredyt dodatkowy na rok 1893. w sumie 25.000 celem wypłacenia pierwszej raty subwencji powyżej wymienionej.
4. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby sumę potrzebną na wypłacenie drugiej raty rzeczonyj subwencji wstawił sumę 25.000 złr. w preliminarzu budżetu na rok 1894. w dziale wydatków nadzwyczajnych.

Lwów, dnia 11. maja 1893.

Zastępa przewodniczącego
Stanisław Badeni.

Sprawozdawca:
Skatkowski.

*) Według budżetu czeskiego na rok 1890. wynosił niedobór budżetowy, pokryć się mający dodatkami do podatków 10,644,443 złr.

Na pokrycie tego niedoboru uchwalił sejm czeski dodatek krajowy w wysokości 39 centów.

Wydatność przeto jednego centa podatkowego przedstawia się w kwocie 272.934 złr. — czyli przeszło $2\frac{1}{2}$ razy więcej, aniżeli w Galicyi.